

Regeringsprogrammet och munhälsovården

För två veckor sedan publicerade den nya blågröna regeringen sitt program. Det innehåller några sidor som behandlar hälsovården, och dem publicerar vi på sida 536 i denna tidning. Det finns mycket som är intressant i texten, och Tandläkartidningen kommer säkert att återkomma till det. Ett exempel är att man skall kombinera lagen om specialsjukvård och folkhälsolagen, ett annat är löftet att undersöka den snedvridning av konkurrenssituationen som den dolda mervärdesskatten inom de privata social- och hälsovårdssektorerna leder till. Regeringsprogrammet är skrivet i en klart företagervänlig anda. Man kan också vänta sig höjningar av hälsovårdens patientavgifter.

Munhälsovården ges ett eget omnämnande, som lyder: "Nivån på de Fpa-ersättningar för tandläkararvoden som betalas till de försäkrade ändras så att den faktiska ersättningsnivån stiger till 40 procent av ersättningsgrunden". Formuleringen är ju tveklöst positiv för hela vår bransch, också om höjningen av taxan enligt detta reellt bara kompenserar de senaste sex årens eftersläpning. Partiledare Katainen sade visserligen i en intervju som gjordes på Ständerhuset, att han ansåg att nivån borde ha höjts till 50 %, vilket ju Fpa hade meddelat att man ansåg korrekt.

Det är märkligt att man inte har kunnat hålla en taxa, som ju egentligen är av rent teknisk natur, uppdaterad, utan att man måste besluta om den i det viktigaste dokumentet som anger riktlinjerna för landets utveckling. Å andra sidan betonar ju just detta vilken viktig sak det är fråga om: regeringen signalerar att tandvården också i fortsättningen kommer att skötas via två olika finansieringskanaler. Många frågor blir i alla fall ännu obesvarade. Hur tänker man garantera taxans nivå i framtiden? Hur skall det gå med ersättningarna för läkararvoden, som redan de facto har sjunkit till under 30 procent? Och hur blir det med ersättningarna för röntgen- och laboratoriekostnader? Det lovar regeringsprogrammet ju ingenting om.

Sjukförsäkringsersättningen behandlades i ett utlåtande av den arbetsgrupp social- och hälsovårdsministeriet hade tillsatt för att utveckla sjukförsäkringen. Det blev klart i slutet av april – alltså efter regeringsförhandlingarna. Arbetsgruppen sammanträdde 16 gånger, och arbetet resulterade i ett utlåtande där man, helt i enlighet med den uppgift man hade fått, överväger sjukförsäkringsersättningsarnas roll som komplement till den offentliga sjukvården. Hela texten finns på Tandläkarförbundets hemsida efter att den blivit offentlig. Arbetsgruppens uppfattning, att sjukförsäkringen för sin del förverkligar grundlagens stadgande om att den offentliga sektorn måste garantera tillräckliga social- och hälsovårdstjänster för alla, är viktig. Grundlagen säger ingenting om hur man skall producera tjänsterna. Lagen

förutsätter alltså inte, att de offentliga inrättningarna själva skall stå som producenter för alla social- och hälsovårdstjänster. Det sättet att se på saken är alldeles speciellt väl anpassat för munhälsovården.

Arbetsgruppen ansåg att det var speciellt viktigt att höja taxorna. Bara finansministeriets representant hade en annan åsikt om den saken. I all synnerhet skulle man vilja göra reglerna klarare när det gäller röntgen- och laboratorieersättningar. Andra områden som borde utvecklas, och där ersättningarna borde utökas, är psykoterapi och ledproteser. Tandprotetiken lyfts också fram som ett viktigt utvecklingsområde. Här tänker man sig ersättningsgrunder av samma slag som de som gäller veteraner, som baserar sig på en separat lag. Det skulle betyda att tandläkarens arvode och teknikerns arbetsarvode skulle ersättas, men inte materialkostnaderna. Med remiss från en privattandläkare skulle man kunna få ersättning för helprotesbehandling hos specialtandtekniker. Ersättningen för protesbehandling anses alldeles speciellt minska skillnaderna i hälsotillståndet mellan olika befolkningsgrupper. Det fordras i alla fall nya politiska beslut för att förverkliga allt detta. Utlåtandet är i alla fall en bra grund när man för saken vidare.

Det är kanske mest sannolikt att arbetsgruppens förslag om att lägga till tandhygienisterna i sjukförsäkringslagen kommer att genomföras. Den reformen tror man inte skulle kosta något alls, eftersom tandhygienisternas arbete redan nu till största delen ersätts. Nu betalas ersättningen ju ut för arbete som görs inom ett arbetsteam som leds av en tandläkare. Lagändringen skulle göra det möjligt att betala ut ersättning också i den händelse tandhygienisten jobbar som privat yrkesutövare. Ersättningen skulle i alla fall förutsätta att en tandläkare gör en undersökning, och ger en remiss till tandhygienist. Remissen skulle vara i kraft två år. Arbetsgruppen vill i alla fall inte utvidga den praxis som har gällt fysioterapi och proteser för veteraner, där man har kunnat få en remiss på en hälsocentral. Ersättningen skulle alltså förutsätta att man har fått remiss av en privattandläkare. På det sättet vill man undvika, att hälsocentralerna överför arbete de själva har ansvar för på privatsektorn. Lagändringen skulle inte innebära några stora förändringar jämfört med det läge vi har nu, men tandhygienisternas juridiska ställning skulle bli klarare. Vissa andra yrkesgrupper hade motsvarande ambitioner, t.ex. näringsterapeuter, talterapeuter och verksamhetsterapeuter. Arbetsgruppen föreslog i alla fall inte att andra yrken skulle läggas till i sjukförsäkringslagen.

MATTI PÖYRY